

Отримані нами результати дають підставу віднести ситуацією що склалась до дуже важких, таких що переривають процес неперервності розвитку особистості і перешкоджають реалізації її потреб і інтересів. Негативність і постійна мінливість картини світу при цьому перешкоджає активності молодій людині і ефективній її взаємодії з оточуючим світом, хоча зважаючи на відносну нормалізацію, елементів, які створюють картину світу все не так песимістично, оскільки позитивні зміни в ній наявні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондаренко В.Д, Жадан І.В. Політична картина світу студентської молоді / В.Д. Бондаренко, І.В Жадан. К.:Міленіум, 2017. 264 с.
2. Рубінштейн С.Л .Основи общей психологии. СПб.:Нева 2002. 486 с.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЖИТТЄВОГО ЦІЛЕПОКЛАДАННЯ У ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Кива З. В.

*Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
zlatakiva@gmail.com*

Внаслідок політичних, економічних та соціальних змін, які зараз переживає Україна, можемо спостерігати суттєві зміни в світосприйнятті та життєвому цілепокладанні юнаками та юначками. Засобом розвитку глобалізації світових процесів, культурних цінностей та взагалі всіх сфер життя суспільства є цілепокладання. Актуальною потребою юнацького віку є життєве самовизначення.

З. Бауман пише, що сучасність, у якій сьогоднішня особистість творить себе, стає дедалі більш швидкою, гнучкою, експансивною, випадковою. Вона втрачає свою колишню важкість, твердість, щільність, системність [7]. Особливо зараз, під час воєнного стану, молодь України стикається зі значними, часто неочікуваними труднощами, під час процесу особистісного та професійного становлення, отримання бажаної освіти, а згодом і роботи за фахом. Проблема життєвого цілепокладання у юнацькому віці набуває сьогодні особливо гострої актуальності.

Мета дослідження – дослідити психологічні особливості життєвого цілепокладання у юнацькому віці.

Виклад основного матеріалу. Життєве цілепокладання є невід'ємним компонентом психологічної структури цілеспрямованої діяльності особистості. Саме на юнацький вік припадає активне усвідомлення власного життєвого

шляху. Юнацький вік – час відповідального життєвого самовизначення особистості (Л.І. Божович, 1995; О.М. Леонтьєв, 1975; Т.М. Титаренко, 2009 та ін.).

Необхідним підґрунтям для вироблення власної філософії життя та активної життєвої позиції у молоді є випробування різних соціальних ролей та видів діяльності, розвиток рефлексії. Суттєвою характеристикою цілепокладання в юнацькому віці є орієнтованість на майбутнє, що зумовлює становлення життєвої перспективи особистості (Л.І. Божович, 1995; Л.О. Регуш, 2003 та ін.).

В постнекласичний період людина постійно перебуває в процесі становлення, на кожному етапі свого життя вона формує майбутнє за допомогою постановки цілей. Характерною ознакою цього періоду є множинне ідентифікування. Молодь постійно шукає взірці, на які їй хочеться бути схожою. При цьому, жодний із них не стає єдиним, унікальним або усталеним.

За Ю.М. Швалбом, цілепокладання – особлива психологічна функція свідомості, яка забезпечується триванням психічних процесів й забезпечує конкретизацію, ієрархізацію, а пізніше й реалізацію цілей людини. Цілепокладання внутрішньо організовується як психологічна умова й початкова ланка розгортання діяльності [5].

Крім того, науковець виокремлює п'ять принципів цілепокладання [6]:

1. Світ цілей альтернативний;
2. Вибір повинен виходити з припущення про логічну несумісність крайніх позицій вибору;
3. Принцип невизначеності (один чи кілька елементів цілепокладання не визначені);
4. Передбачається прийняття в процесі вибору вольового рішення;
5. Принцип вільного структурування й інтерпретації вибору.

Передумовами реалізації життєвого цілепокладання в юнацькому віці є: становлення самосвідомості та системи особистісних смислів, розвиток когнітивної та емоційно-вольової сфер особистості, рефлексії.

А.Є. Левенець визначає два виміри структури життєвої перспектива: часовий та смисловий. Часовий – життєві цілі, плани, програми, критеріями оцінювання якого є визначеність, диференційованість, довготривалість, реалістичність. Смисловий – особистісні смисли, детерміновані смисловими утвореннями особистості (особистісні цінності, смислові конструкти, смислові диспозиції), які визначають здатність особистості до здійснення життєвого вибору. Гармонійний взаємозв'язок часового та смислового вимірів забезпечує становлення узгодженої життєвої перспективи як образу усвідомлюваного майбутнього особистості, актуального для неї в теперішньому та зумовленого набутиим життєвим досвідом [2].

Юнацький вік, коли людина задумується про ціль свого життя та майбутні перспективи, є найсприятливіший у плані порушення питань життєвого

цілепокладання. В цьому віці відзначається «вищий механізм цілепокладання, який втілюється в певному «замислі», «плані життя» [3, с. 120]. Людина у юнацькому віці опиняється на порозі нового, самостійного життя, відчуває незвичний тягар відповідальності за кожний свій крок, хоче зрозуміти своє призначення, відчути, куди саме слід рухатися, що робити [4]. Частіше за все ці складнощі призводять до того, що молодь починає вживати такі вирази, під час своєї розповіді про майбутнє: «я не люблю уявляти майбутнє, адже невідомо що станеться не лише через рік, а й завтра», «цілі будувати безглуздо», «я ніколи не намагаюсь будувати плани на майбутнє, адже життя сумнівне і незбагненне» [1, с. 96].

Життєве цілепокладання у юнацькому віці має також гендерні особливості. Вищий рівень сформованості узгодженої життєвої перспективи, в ранньому юнацькому віці спостерігається у дівчат, а у юнаків – у пізньому. Для дівчат більшою мірою характерна ціннісна єдність особистісної та сімейно-рольової реалізованості, більша розгорнутість щодо сфер постановки життєвих цілей насиченість деталями розповідей, більше бажання говорити про майбутнє, ніж у юнаків. У той же час, юнакам притаманна більша часова структурованість цілей, краща їх ієрархізація [1].

Висновки. Отже, в юнацькому віці життєве цілепокладання є особливо важливим та необхідним процесом, оскільки в цей час провідною є навчально-професійна діяльність. Вибір професії або її спеціалізації стає важливою складовою частиною особистісного самовизначення, формування особистої ідентичності, втілення мрій та реалізації цілей. Молодь прагне до успіху, задоволення своїх потреб, самостійності та самоствердження. Задача самовизначення молодшої людини є провідною в юнацькому віці. Для її вирішення юнаки та юначки повинні знайти мотивацію та ствердитися в ній, щодо посідання ними нової соціальної позиції. В їх свідомості має сформуватись система ціннісних орієнтацій, а також має проявитися їхня здатність до побудови життєвої перспективи за різних умов і обставин. На сучасному етапі розвитку державності України, життєве цілепокладання в юнацькому віці займає одне з провідних місць у розвитку самосвідомості та формування особистості в цілому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Копотун М.М. Соціально-психологічні чинники життєвого цілепокладання студентської молоді: дис. ... кандидата псих. наук: 19.00.05 / Інститут соціальної та політичної психології АПН України. Київ, 2009. 247 с.
2. Левенець А.Є. Психологічні особливості становлення життєвої перспективи в юнацькому віці: дис. ... кандидата псих. наук: 19.00.07 / Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова. Київ, 2006. 212 с.
3. Подоляк Л.Г. Психологія раннього юнацтва. Психологічна газета. 2004. № 18. С. 28-31.

4. Титаренко Т.М. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності. Київ: Либідь, 2003. 376 с.
5. Швалб Ю.М. Психологические модели целеполагания. Киев: Стилос, 1997. 240 с.
6. Швалб Ю.М. Целеполагающее сознание (психологические модели и исследования). Киев: Миллениум, 2003. 152 с.
7. Bauman Z. Liquid Modernity. Cambridge: Polity, 2000. 240 p.

РОЛЬ МЕДИЧНОЇ ІНТУЇЦІЇ У ПРОФЕСІЙНОМУ СТАНОВЛЕННІ ЛІКАРЯ

*Козут І. В., Свінцицька Н. Л., Гринь В. Г., Білаш В. П., Каценко А.Л.,
Корчан Н. О., Литовка В. В.*

*Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка
Полтавський державний медичний університет
Irynakohut15@gmail.com, Nataliya_Leonidovna@ukr.net, vogrin034@gmail.
com, vpbilash@ukr.net, akatsenko@gmail.com, nataly.korchan@gmail.com,
dr.lytovka@gmail.com*

*Інтуїція – мистецтво читання чистих сторінок.
Лучко С.*

Анотація. У статті висвітлені питання становлення інтуїтивного пізнання фахівця в медичній практиці. Обґрунтовані необхідність і можливість усвідомлення інтуїції як продукту думки і великого досвіду. Доведено, що інтуїція грає певну роль у діагностичному процесі, але лише на початковому етапі, і не є остаточним результатом лікувально-діагностичного процесу. Визначаючи ключову роль інтуїції в практиці сучасного лікаря, підкреслено, що медицина — це наука, без глибокого вивчення фундаментальних дисциплін неможливо стати фахівцем.

Ключові слова: пізнання, інтуїція, клінічне мислення, практична діяльність, медична освіта.

Такі стани, як «чує серце», «болить душа», знайомі кожній людині. Організм без нашого відома та втручання постійно посилає сигнали, більшість з яких стосується здоров'я. Все, про що ми думаємо, що відчуваємо, чуємо та бачимо, має вплив на всі органи тіла.

Інтуїція — явище загадкове і постійно вивчається на різних рівнях. Досконалу відповідь на запитання, що таке інтуїція і звідки приходить та чи інша інформація, вчені поки що знайти не можуть. Та всупереч усьому, щось відчуття існує. Кожна людина здатна мислити і в тій чи іншій мірі во-